

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

L'OBJECTIU d'aquesta ponència és el d'exposar com ha anat evolucionant el servei de Música que des de l'Ajuntament de Tarragona s'ha anat impulsant des de l'any 1980 i fer una anàlisi de la realitat actual per tal de poder planificar, dintre del marc de la nostra ciutat, el seu creixement i evolució ja que els canvis, tant urbanístics com de serveis, culturals, educatius.... que ha sofert Tarragona en aquests anys han estat considerables.

L'Escola Municipal de Música de Tarragona obre les portes per primera vegada l'any 1994, després d'un llarg període de gestació i d'una llarga tradició pedagògica-musical que l'Ajuntament de Tarragona duia a terme dintre del projecte "La Música a l'Escola", des **dels anys 80**. L'Ajuntament havia iniciat aquest servei per tal d'omplir un buit educatiu a les Escoles Públiques de la ciutat. Quan es va implantar l'Especialitat del Magisteri Musical a la Universitat Rovira. L'Ajuntament de Tarragona crea l'Escola Municipal de Música. Des de l'any 95 una part del professorat passa a formar part del cos de mestres de la Generalitat de Catalunya, mentre que la resta de professors és queden a l'Escola recentment creada.

L'Escola neix de l'evolució i l'experiència que s'havia anat forjant a les aules de l'EGB i que s'havia nodrit de l'Escola de Pedagogia Musical amb el Mètode del Pare Ireneu Segarra així com dels Principis Filosòfics d'en Joaquim Maideu i Puig, entre d'altres, de la convicció que la música afavoreix la dimensió social i humana, que potencia totes les capacitats de l'ésser que, col·labora a la realització total d'allò que anomenem "persona" i que, com activitat exclusivament humana, cal reconèixer l'educació musical com un dret de tots els ciutadans.

Els trets ideològics en vers la Música social fan referència a l'educació musical com la solució per no abocar-nos al fracàs. És l'educació qui ha de lluitar per encaminar a l'home tecnològic qui li ha d'ensenyar a discriminar i a utilitzar la raó en cada instant, a reconèixer la manipulació, allunyar-se de la degradació i, allò més important, a conèixer-se i valorar-se a sí mateix. L'educació vers l'art musical és, en aquest sentit, un element fonamental en la vida de l'ésser perquè canalitza la vida de les emocions i sentiments amb l'esfera dels valors.

L'Educació Musical és mostra com un vehicle per fomentar la neguentropia als ambients socials i preparar al subjecte per a superar aquest flux d'innovacions, de canvis interculturals en definitiva fer-se conscient que l'única possibilitat de transformació d'aquest món nostre és el factor humà: individual i concret.

Considerem que les idees que varen configurar l'inici del projecte de "La Música a les Escoles" , és totalment vàlid i, en cara més, s'ha fet realitat: Ara, les coses ja tenen nom: és parla de la Intel·ligència emocional, s'han revaloritzat els sentiments resulta que a allò que anomenàvem "Musica per la societat" Musical social" i "Musica comunitària" ara, ja li han posat nom

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

"Community Music". A nivell ideològic, doncs, podem dir que no anàvem desencaminats.

Línies: (ANNEXES)

Es va estructurar en cicles de quatre anys de durada que s'inspiraven i fonamentaven en els currículums de l'educació primària regulats pels decrets 95/1992, de 28 d'abril.

Adés de les línies esmentades (Annexes), l'aula de música Moderna i la línia d'educació especial (S'han integrat en la resta).

La característica més remarcable de l'organització fou **l'estructuració per mòduls** que es va posar en pràctica. Tradicionalment els centres de música, en aquell moment, estructuraven tres hores de llenguatge que es preveien com obligatòries en sessions d'una hora tres dies a la setmana.

Atenent a:

- ❖ La capacitat d'atenció dels alumnes.
- ❖ L'Instrument com eix central de l'aprenentatge.
- ❖ L'aprenentatge del llenguatge musical com quelcom viu a través de pràctiques musicals diferenciades.
- ❖ La gestió del temps de les famílies.
- ❖ La càrrega lectiva dels nens i nenes.

Es va fer una estructuració horària de funcionament per mòduls que abasta tot el nivell Elemental i dos grups d'educació infantil. S'estableixen dues sessions 1 h 30' setmanals repartides en dos mòduls de 45'.

FINALITAT-OBJECTIUS

Des del seu inici s'ha establert com a finalitat de l'Escola Municipal de Música la de possibilitar a tots els ciutadans de poder gaudir de la música tan a un nivell professional com d'aficionat per tal de que formi part en la seva vida diària d'una manera agradable i encisadora i, entre ELS OBJECTIUS ES PROPOSAVA:

- Apropar la Música a tots els ciutadans sense limitacions d'edat, característiques físiques ni psíquiques.
- Fomentar l'ensenyament musical en edats primerenques mitjançant processos de sensibilització i de joc.
- Possibilitar l'educació musical per grups d'educació especial.
- Possibilitar a la població adulta un retrobament o primer contacte amb la música.
- Millorar i augmentar el nivell musical de la ciutat.

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

- Oferir un ensenyament instrumental orientat tant a la pràctica individual com de grup.
- Proporcionar un ensenyament musical fonamentat en la pràctica instrumental.
- Planificar una oferta educativa amplia no limitada a la música clàssica o "cultura" sinó que abasti d'altres manifestacions musicals, com ara música moderna (jazz, pop, rock...) i música tradicional i popular.
- Estimular l'interès dels alumnes per les agrupacions instrumentals i vocals.
- Organitzar concerts i activitats musicals en públic
- Potenciar el fet musical com un acte comunicatiu entre amics.
- Ajudar en el coneixement del nostre folklore, la nostra llengua i les nostres tradicions a través del fet musical.
- Orientar l'educació d'aquells alumnes que, per les seves característiques, vocacionals o de talent, requereixin una promoció vers l'ensenyament professional, proporcionant en el seu cas, la preparació adient per accedir a aquest ensenyament.
- Mantenir un veritable diàleg amb els centres i institucions musicals de la ciutat, especialment amb el Conservatori Professional de Música per tal de promocionar d'una manera efectiva, els discents que ho requereixin, vers un ensenyament professional.
- Esdevenir un veritable centre de difusió cultural cercant la formació integral de totes les persones tant a nivell individual com col·lectiu.

D'aquests objectius, ara per ara, podem dir que tots estan en marxa, tanmateix no podem dir que s'hagin assolit en la seva totalitat.

Evolució:

La Primera orquestra de nens/es que hi va haver a la ciutat de Tarragona fou **l'orquestra de Nivell Elemental** de l'EMM. Seguidament es va fer el **grup de vent de Nivell Elemental i**, en tercera lloc va néixer **El grup de guitarres de Nivell Elemental**.

A més d'aquestes agrupacions fixes, a l'EMM hi ha diferents agrupacions de cambra, agrupacions dels grups de talles (**Combos**), Agrupacions instrumentals dels Crèdits d'Adults i, sempre hi ha com a mínim quatre grups de cant coral. **A aquestes agrupacions, actualment hi hem de sumar l'orquestra interbarris (Bus de la Música) i els grups de l'Aula d'instruments tradicionals.**

Durant 10 anys, l'Ajuntament ha anat consolidat el claustre de professors i professores, amb noves contractacions i ampliacions dels horaris de manera que la majoria del professorat és funcionari fix.

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

El curs 2004-05, l'Ajuntament de Tarragona amplia l'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA en dues vessants: Obrint **l'aula d'instruments tradicionals** i amb l'ampliació **d'aules a diferents barris**. Ambdues aules sorgeixen com a necessitat immediata dels objectius de l'escola. S'estructuren a partir del mateix model només amb una **característica molt especial**: l'estudi de l'instrument en grup com a base fonamental de l'aprenentatge i el llenguatge musical integrat a l'instrument. Pel que fa a l'aula tradicional es contempla poder oferir cursos i activitats puntuals que es considerin d'interès per la ciutadania referits a la festa, a les nostres tradicions, cultura..., tant pels alumnes del centre com per la ciutat.

A l'AULA D'instruments **TRADICIONAL** Si pot accedir a partir dels 7 anys sense limitació d'edat. Els diferents instruments que s'ofereixen són:

- Gralla / Tarota
- Sac de Gemecs
- Acordió Diatònic.
- Percussió Tradicional.
- Flabiol i Tamborí.
- Tenora i Tible.

LES AULES de música als Barris: Es realitzen als CEIP's. Els respectius centres en els quals es van ubicar les noves aules de l'Escola Municipal de Música foren:

- Bonavista: Al CEIP Bonavista. C/ Vint-i-u, s/n.
- Camp Clar: Al CEIP Camp Clar. C/ Riu Segre, 1 Urb. Verge El Pilar.
- Sant Pere i Sant Pau: Al CEIP Marcel·lí Domingo, Urb. Sant Pere i Sant Pau.
- Sant Salvador: Al CEIP Sant Salvador, Avd.St.Salvador,13.

Als instruments que s'oferien inicialment (guitarra,violí i saxo) s'hi van afegir el clarinet, la bateria i el violoncel i,darrerament, el piano.

El curs **2006-07 es van** iniciar dos projectes nous que apropen la Música a dues poblacions molt importants: Les llars d'infants "Projecte-Picantarols" i a les Escoles d'Educació Especial "Projecte- Sona"

PICANTAROLS es un Projecte De Sensibilització MUSICAL per a les Escoles Bressol que considera el fet que un a e d u c a c i ó m u s i c a l t r a c t a d a c o m a e i n a a l s e r v e i d e l a f o r m a c i ó i n t e g r a l d e l e s p e r s o n e s n o p o t d e i x a r f o r a t s o n e n t r e b a n c a r -

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

s e . D e s d e b e n p e t i t s
u n a e d u c a c i ó m u s i c a l
r i g o r o s a ,
c o n t e x t u a l i t z a d a
e s t è t i c a m e n t , q u e
f o m e n t i e l r e s p e c t e i e l
s e n t i t c r í t i c , q u e
p o t e n c i í l a
i n t e l . l i g è n c i a E m o c i o n a l
d e l s i n f a n t s i m p l i c a u n a
r e c e r c a c o n s t a n t p e r
d e s c o b r i r i f e r
d e s c o b r i r u n m o n s o n o r
q u e e n s i n f o r m a d e l m ó n
a m b u n l l e n g u a t g e p r o p i :
E l d e l a M ú s i c a . E r a u n
b u i t q u e e n c a r a h i h a v i a
a l ' e s c o l a a c t u a l i , q u a n d i e m
q u e " *la música ha de formar part de la nostra vida SEMPRE*" cal incloure
també aquesta etapa.

SoNa és un projecte que proposa que adés dels propis continguts musical que es poden transmetre als alumnes a les aules d'Educació Especial, la música, a més de ser un recurs molt valuós, és molt beneficiosa per aquest tipus d'alumnes ja que els ajuda a comunicar-se; a expressar els seus sentiments; a treure fora el que senten, a l'hora que en gaudeixen i experimenten sentiments provocats per un ambient musical determinat.

Cal destacar doncs que els objectius de l'escola de Música s'han anat complint, l'Ajuntament a anat apropant la música a la ciutadania i... aquesta, se l'ha fet seva i és per això que és fa palès:

- La necessitat d'incrementar hores i professorat.
- Implantar instruments i formacions noves.
- Consolidar les aules dels barris i acostar-la a d'altres.
- Continuar, ampliar i consolidar els nous projectes.
- Reestructurar aspectes del projecte inicial de quan l'escola era només un centre ubicat al carrer Armanyà.

Per altra banda l'Escola Municipal de Música condueix altres projectes de difusió musical que incideixen en la ciutadania. Els projectes que des de la seva creació s'han desenvolupat sota el nom d'Escola Municipal de Música són:

- Día Internacional de la Música. (a partir del 1994)
- Coral de Jubilats:

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

- de la Zona Centre (a partir del 1994)
- de Torreforta (a partir de 2005)
- “Pinzellades Musicals (a partir del 2003)
- Mostra de Joves guitarristes de les comarques de Tarragona (a partir del 2004)
- Cantada de Nadales dels CEIP's de la ciutat (a partir de 2003)
- “L’Audició a l’Escola” Audicions als CEIP's (représ2004)
- “L’Audició dels petits” Audicions a les Escoles Bressol. (2004)
- Projecte Mediterrani. (2004)

Conduí tots aquests projectes, implica la realització de convenis i col·laboracions amb entitats i escoles de Música tant de la nostra ciutat com de la Comarca.

Cada un d'aquests projectes te la seva especificitat, característiques i funcionament organitzatiu redactats en projectes específics. (S'exposaran breument)

Aquests projectes, s'emmarquen dintre la vessant de “Música social” que conté l'Escola municipal de música i que contempla, entre d'altres, els principis d'Escola de Música per a “Tothom” que defensa la Unió Europea d'Escoles de Música (EMU) :

“La Música com un dret per a tots els ciutadans: que contempli totes les edats, interessos, necessitats i capacitats; en un context en el qual es valorin totes les músiques.”

Dintre aquesta vessant de “Musica Social” de l'EMM de Tarragona encara no s'han iniciat tots els projectes. Dos projectes importants són la Música a la Presó i la Música Hospitalària.

Actualment és pretén estructurar, organitzar i especificar l'Escola de Música actual, amb el ben entès que amb aquest terme “Escola Municipal de Música” ja no ens referim a un centre o espai tancat ubicat al carrer Armanyà sinó a una xarxa d'aules i projectes que s'escampen i enriqueixen a tota la ciutat i part de la Comarca.

Amb el terme “Escola Municipal de Música” doncs, cal entendre aquesta nova situació i per tal de gestionar-la adientment, es necessari fer confluïr els projectes en un mateix punt, vetllant que cada un mantingui la seva idiosincràsia a partir de la mateixa Finalitat i ideologia amb la qual és va iniciar.

A partir d'aquí, és pretén poder donar cabuda a d'altres propostes i necessitats que es detecten, a nivell musical i artístic, a la nostra ciutat

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

1. Valorar l'oferta actual de places als diferents centres musicals de la ciutat per tal de poder gestionar alternatives vàlides per a fer possible al dret a l'educació musical de tota la ciutadania.
2. Reorganitzar les institucions musicals que tinguin algun lligam amb l'ajuntament per tal d'establir una veritable xarxa d'educació musical.
3. Establir contacte amb entitats i centres musicals i artístics de la ciutat per tal d'evidenciar el nostre projecte educatiu de ciutat.

DESENVOLUPAMENT DELS OBJECTIUS.

Tots aquests objectius s'han anat treballant i desenvolupant des de l'any 2002. Inicialment, s'està treballant vers aquells que es consideren més prioritaris per donar unitat i consistència a la línia integradora. Alguns ja estan força aprofundits, altres s'estan revisant... d'altres no s'han iniciat.

La proposta globalitzadora que proposem per l'Escola Municipal de Música englobaria tres grans vessants:

1.- Música Social i comunitària: Aquesta vessant fa referència a un dels principis fonamentals de l'Escola ja des de els seus orígens, com dèiem al començament *“neix de la convicció que la música afavoreix la dimensió social i humana, que potencia totes les capacitats de l'ésser que, col·labora a la realització total d'allò que anomenem “persona” i que, com activitat exclusivament humana, cal reconèixer l'educació musical com un dret de tots els ciutadans”*.

L'escola Municipal de Música ja ha iniciat La Música per la Gent Gran, la d'Educació Infantil i l'educació Especial. Manquen iniciar encara les altres línies.

2.- Projectes Transversals: Aquesta vessant fa possible mantenir un veritable diàleg amb els centres i institucions musicals de la ciutat i esdevenir un veritable centre de difusió cultural tal com és proposa en els Objectius Generals del Centre.

L'escola Municipal de Música ja ha iniciat molts projectes que tenen uns, incidència ciutadana i, d'altres, a nivell de totes les comarques Tarragonines.

3.- Serveis Educatius: Aquesta vessant fa referència a la línia més pedagògica i didàctica de la Música. Implica la docència i l'ensenyament de la Música.

L'Escola Municipal de Música, doncs, deixa de ser un terme que feia referència a un centre ubicat al carrer Armanyà per abraçar una idea d'Escola de Música Municipal que s'ubica en tota i per tota la nostra ciutat i que ha de donar cabuda a tots els tipus de música i, per tant, d'ensenyaments musicals adés

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

d'una oferta musical a tota la ciutadania tenint en compta l'evolució de la nostra ciutat i la societat que la configura.

El nostre repte, doncs, és entendre que la Música té moltes vessants i que l'Ajuntament ha de vetllar per oferir serveis diversificats segons les necessitats de la nostra ciutadania. Es per això que es proposa

Sota aquesta concepció i pensant en la nova situació, s'ha plantejat fer una adequació en l'organigrama de l'Escola que potenciï la participació de tota la comunitat educativa, el treball en equip, un clima de consens, faciliti i promogui la innovaciói, en definitiva, propiciï les actuacions que estimem i valorem com a competències que haurien de tenir els professors per generar el Perfil Professional del Centre, que es desprèn dels Principis Pedagògics i que, ahora, afavoriran els aspectes que volem potenciar com a competències dels alumnes de l'EMM.

CONCLUSIÓ.

L'Escola Municipal de Música, AMB el seu referent al Carrer Armanyà, CONTINUA obrir-se a tota la ciutat donant continuïtat, reestructurant i iniciant nous projectes transversals que incideixen a una gran part de la població tarragonina.

L'Escola del Carrer Armayà, apreix com un centre consolidat i de referència ciutadana.

L'Aula d'instruments tradicionals i les Aules de Música als barris faran el V aniversari el proper curs i continuen creixent, reafirmant-se i estructurant-se: Un dels objectius prioritaris que era poder realitzar l'orquestra interbarris ja el vàrem veure complert en el concert de Final de Curs on els alumnes de tots els barris actuaven junts.

L'Aula d'instruments tradicionals, que el curs passat, va estrenar el grup de grallers infantil que van acompanyar al Negrito i la Negrita a la Festa Major Petita, aquest any, ja consolidats com a grup "Veciana", van participar també a la Festa Major.

Els grallers "Pelacanyes" de Tarragona, que també son alumnes de l'Escola de Música, el passat diumenge 1 d'octubre de 2006 varen guanyar el 1er premi del Concurs de grallers de la Ciutat de Lleida.

La Música: Un dret per la ciutadania

Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal

En la vessant de la línia **“Música per la Comunitat”** en la qual ja s'estan desenvolupant diferents projectes com ara: Audicions a les Escoles i a les llars d'infants, Música en el “Projecte transversal” del CEIP Mediterrani, La Coral de la Gent Gran, la tradicional Cantada de Nadales a la Plaça del Mercat Aquest any s'han iniciat **dos projectes importants: La Música a les Escoles Bressol (Picantarols) i al Centres d'educació Especial (SoNa)**

Tots aquests fets ens poden ser de referent per demostrar que l'Escola Municipal de Música, ja no és un centre ubicat en un espai de la nostra ciutat, sinó un ENS totalment consolidat i de referència ciutadana que s'expandeix per tota la ciutat i comarques Tarragonines.

En aquest espai hem intentat descriure d'on ve l'EMM que l'Ajuntament de Tarragona ha anat conduint des de fa molts anys. Des que amb un grapat de professors/res, es va iniciar el Projecte **“La Música a Les Escoles”** era l'any, d'aquesta evolució en va sorgir l'EMM.

Tarragona va ésser una de les primeres ciutats que va donar importància a la música i ha fet un esforç considerable per a dur-lo a terme. Ha obert una escola amb un claustre de professors fixes, amb una ideologia humanista, globalitzadora i integradora, amb el respecte i convenciment que cal potenciar altres músiques, que tots els ciutadans tenen aquest dret: el de poder accedir-hi, amb la certesa que la música ens millora com a persones, afavoreix la pau, la tolerància..... potencia la nostra cultura, la nostra llengua fem la nostra ciutat!!

Reconduir, estructurar, millorar i encaminar aquests gran projecte hauria de ser una fita important pels polítics del S.XXI, i arribar a copsar **l'art** com un element indispensable, intrínsec al tarannà evolutiu de l'ésser, per millorar-nos i ajudar-nos a esdevenir més “persones” **integrant els ensenyaments artístics**..... seria aconseguir aquell valor tant preuat que no ens dona rendibilitat econòmica però.... que enlluerna i captiva a la resta del mon.

PONENT

Àngels Torras i Albert

Tècnica d'Ensenyaments Musicals Municipals

Tarragona, abril de 2008

La Música: Un dret per la ciutadania
Naixement i Evolució d'un Projecte Municipal